

บันทึก

เรื่อง การแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอื่นในคณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวง
(การแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอื่นในคณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวง
โดยระบุตำแหน่งหรือระบุเป็นผู้แทนของส่วนราชการแทนการระบุชื่อบุคคล
จะกระทำได้หรือไม่)

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๒๐๑/๖๕๕๖ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๓๔ แจ้งว่า ในการพิจารณาเรื่อง การขออนุมัติแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอื่นในคณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวงตามข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทย^{*} ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๓๔ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลอากาศเอก อนันต์ กลินทะ) ได้เสนอขอแก้ไขรายชื่อกรรมการการไฟฟ้านครหลวงในลำดับที่ ๕ จากอธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นผู้แทนกรมบัญชีกลาง ซึ่งในการพิจารณา รองนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ได้เสนอความเห็นว่าการตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการอื่นในรัฐวิสาหกิจโดยระบุตำแหน่งหรือระบุเป็นผู้แทนส่วนราชการแทนการระบุชื่อนั้น น่าจะไม่ถูกต้องสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) พิจารณาคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วลงมติ

๑. อนุมัติให้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลอากาศเอก อนันต์กลินทะ) เสนอขอแก้ไข

^{*}เสนอตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๑/๕๖๒๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๔ โดยเสนอรายชื่อผู้ที่จะเสนอแต่งตั้งเป็นกรรมการการไฟฟ้านครหลวงจำนวน ๑๓ คน ดังนี้

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นประธานกรรมการ
(๒) ปลัดกรุงเทพมหานคร	เป็นกรรมการ
(๓) ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย	เป็นกรรมการและแผนมหาดไทย
(๔) อธิบดีกรมตำรวจ	เป็นกรรมการ
(๕) อธิบดีกรมบัญชีกลาง	เป็นกรรมการ
(๖) พลโท ศัลย์ ศรีเพ็ญ	เป็นกรรมการ
(๗) ผู้แทนสำนักงบประมาณ	เป็นกรรมการ
(๘) ผู้แทนกรมโยธาธิการ	เป็นกรรมการ
(๙) พลเรือตรี นาวิ ศานติกะนาวิน	เป็นกรรมการ
(๑๐) ผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	เป็นกรรมการ
(๑๑) พลอากาศตรี เสน่ห์ งามละเมียด	เป็นกรรมการ
(๑๒) ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	เป็นกรรมการ
(๑๓) ผู้ว่าการการไฟฟ้านครหลวง	เป็นกรรมการ (โดยตำแหน่ง)

๒. เห็นชอบให้ส่งปัญหาว่า การตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการอื่นในรัฐวิสาหกิจโดยระบุตำแหน่งหรือระบุผู้แทนส่วนราชการแทนการระบุชื่อ จะกระทำได้หรือไม่ ให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) พิจารณา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายตามข้อ ๑๓^๒(๑) แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ.๒๕๒๒ เพื่อขอให้ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายพิจารณาปัญหาข้อหาหรือของคณะรัฐมนตรีดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้พิจารณาข้อหาหรือดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจได้กำหนดให้องค์ประกอบของคณะกรรมการ ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งจำพวกหนึ่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี แต่งตั้งขึ้นอีกจำพวกหนึ่ง นั้น ในกรณีเช่นนี้ในส่วนของการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) มีความเห็นเป็นนัยเดียวกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ที่ได้ให้ความเห็นไว้ในบันทึกเรื่อง การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ จะตั้งโดยใช้ชื่อตำแหน่งแทนชื่อบุคคลได้หรือไม่ (กรณีการเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจาก พล.ต.อ.ณรงค์ มหานนท์ เป็นอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทน)^๓ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาที่ว่า การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคตามมาตรา ๙^๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ จะกระทำโดยตั้งตำแหน่งแทนการตั้งชื่อบุคคลจะกระทำได้หรือไม่ โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) มีความเห็นว่า การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะกระทำได้อีกแต่โดยระบุชื่อบุคคล จะแต่งตั้งโดยระบุชื่อตำแหน่งไม่ได้ เพราะการแต่งตั้งบุคคลใดเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นจะต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติของบุคคลนั้นเป็นการเฉพาะตัว มิใช่

^๒ข้อ ๑๓ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายได้มีมติหรือคำสั่ง หรือขอให้กรรมการร่างกฎหมายวินิจฉัยปัญหาโดยที่ประชุมใหญ่

(๒) เมื่อกรรมการร่างกฎหมายคณะใดคณะหนึ่งเห็นว่า มีปัญหาสำคัญที่ควรวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่

^๓เรื่องเสรีที่ ๑๑๙/๒๕๓๐

^๔มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินหกคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นกรรมการและเลขานุการ

พิจารณาถึงตำแหน่งที่บุคคลนั้นดำรงอยู่ นอกจากนี้ เมื่อได้นำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒^๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย หรือเป็นบุคคลล้มละลาย หรือเมื่อเป็นคนที่ไร้ความสามารถมาพิจารณาประกอบด้วยแล้ว เห็นได้ว่าเหตุต่าง ๆ ที่ระบุไว้นั้น จะเกิดขึ้นได้เฉพาะแก่บุคคลเท่านั้น ไม่อาจเกิดขึ้นกับตำแหน่งได้

แต่สำหรับการแต่งตั้งกรรมการจำพวก “กรรมการอื่น” นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) มีความเห็นว่า โดยเหตุที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจแต่ละฉบับได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการแต่งตั้ง “กรรมการอื่น” ของรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งไว้แตกต่างกัน ดังนั้น การพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาที่ว่า การแต่งตั้งกรรมการอื่นในรัฐวิสาหกิจโดยวิธีการระบุตำแหน่งหรือระบุเป็นผู้แทนของส่วนราชการแทนการระบุชื่อบุคคลจะกระทำได้หรือไม่ ย่อมต้องพิจารณาถึงบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจแต่ละรัฐวิสาหกิจเป็นเรื่อง ๆ ไป สำหรับกรณีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอื่นในคณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวงนั้น เมื่อนำบทบัญญัติในมาตรา ๒๐^๖ มาตรา ๒๑^๗ มาตรา ๒๒^๘ ที่กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ซึ่งจะดำรงตำแหน่งประธาน

“มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๑ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๒๐ ให้มีคณะกรรมการของการไฟฟ้านครหลวงคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวง” ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเก้าคน ทั้งนี้ ไม่รวมผู้ว่าการซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ

“มาตรา ๒๑ ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการจะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และต้องมีความรู้และมีความเจตจำนงเกี่ยวกับการจัดการ ธุรกิจ การไฟฟ้า วิศวกรรม การเศรษฐกิจ การเงินหรือกฎหมาย

“มาตรา ๒๒ ผู้มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องห้ามมิให้เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ

(๑) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาเกี่ยวกับการไฟฟ้านครหลวง หรือในกิจการที่กระทำให้แก่การไฟฟ้านครหลวง ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม เว้นแต่เป็นผู้ถือหุ้นเพื่อประโยชน์ในการลงทุนโดยสุจริตในบริษัทที่กระทำการอันมีส่วนได้เสียเช่นนั้น หรือ

(๒) เป็นพนักงานนอกจากผู้ว่าการ

กรรมการและกรรมการกับ มาตรา ๒๔^๙ และมาตรา ๒๕^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง พ.ศ.๒๕๐๑ ที่กำหนดเหตุที่ประธานกรรมการและกรรมการจะพ้นจากตำแหน่ง มาพิจารณาประกอบกันแล้ว จะเห็นได้ว่า “กรรมการอื่น” ในคณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวง ก็หมายความว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง ทั้งนี้ จะเห็นได้จากบทบัญญัติในมาตรา ๒๑ ที่กำหนดคุณวุฒิไว้ชัดเจนว่า การแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการในคณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวง จะต้องแต่งตั้งจากบุคคลผู้มีสัญชาติไทย และต้องมีความรู้และมีความชัดเจนเพียงพอเกี่ยวกับการจัดการ ธุรกิจ การไฟฟ้า วิศวกรรม การเศรษฐกิจ การเงินหรือกฎหมาย ทั้งต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๒ และต้องพ้นจากตำแหน่ง เมื่อตาย ลาออก คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนสมรรถภาพ หรือตกเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ (มาตรา ๒๕) ซึ่งลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมานี้ ล้วนแต่เป็นกรณีที่จะมีอยู่หรือจะเกิดขึ้นได้แต่เฉพาะกับตัวบุคคลเท่านั้น ไม่อาจเกิดขึ้นกับตำแหน่งได้ ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) จึงมีความเห็นว่าการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอื่นในคณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวงจะกระทำได้ก็แต่โดยการแต่งตั้งตัวบุคคลเท่านั้น จะแต่งตั้งโดยการระบุชื่อตำแหน่งหรือระบุว่าเป็นผู้แทนของส่วนราชการแทนการระบุชื่อบุคคลไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดี ในการแต่งตั้งโดยระบุชื่อบุคคลนั้น จะระบุชื่อตำแหน่งที่บุคคลนั้นดำรงอยู่กำกับไว้ด้วยก็ย่อมกระทำเพื่อให้รู้ว่าบุคคลนั้นมาจากหน่วยงานใด แต่ในกรณีเช่นว่านี้ การพ้นจากตำแหน่งกรรมการก็ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง พ.ศ. ๒๕๐๑ เช่นเดียวกับกรณีที่แต่งตั้งโดยระบุชื่อบุคคลแต่อย่างเดียว เพราะเป็นกรณีที่จะเกิดขึ้นได้แต่เฉพาะกับตัวบุคคลเท่านั้น

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

๙ มาตรา ๒๔ ให้ประธานกรรมการและกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งหกปี แต่สำหรับกรรมการนั้นในวาระเริ่มแรกเมื่อครบกำหนดสามปี ให้ออกจากตำแหน่งกึ่งหนึ่งโดยวิธีจับสลาก

ประธานกรรมการและกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระ จะแต่งตั้งให้เป็นประธานกรรมการและกรรมการอีกก็ได้

๑๐ มาตรา ๒๕ ประธานกรรมการและกรรมการย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระตามความในมาตรา ๒๔ เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนสมรรถภาพ หรือ

(๔) ตกเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๓๔